

## **BİR KADIN DÜŞMANI (1927)** **REŞAT NURİ GÜNTEKİN (1889 – 1956)**

### **Hakkında**

XVIII. yüzyılda yaşamış ünlü Fransız yazar Choderlos de Laclos'nun *Les liaisons dangereuses* (tr. Tehlikeli İlişkiler) adlı eserinde kullanılmış olduğu mektup roman biçimiyle kaleme alınmış *Bir Kadın Düşmanı*, ilk olarak Vakit gazetesinde tefrika edildikten sonra 1927 yılında İstanbul'da bulunan Yeni Matbaa tarafından kitap halinde basılmıştır. Daha sonra 1944 yılında İnkılâp Kitabevi tarafından yayımlanmıştır. Reşat Nuri Güntekin'in yayımlanmış yedinci romanı olan *Bir Kadın Düşmanı* ilerleyen yıllarda da yayımlanmaya devam edip Türk edebiyatının önemli yapıtlarından biri haline gelmiştir. Olay örgüsü bakımından Fransız bir yazardan etkilenecek kaleme aldığını itiraf ettiği *Harabelerin Çiçeği* adlı romanıyla ciddi benzerlikler taşıyan bu romanının diğer bir adı da "*Çirkinin Romanı*"dır. Belirli bir olay, durum ya da konu karşısında insanın iç dünyasını irdeleyip yansıtmak ve okuru derinden etkilemek için mektup roman türü oldukça etkili bir yazınsal biçimdir. İç monolog, açıklama, özetleme, psikolojik tahlil, geçmişe dönüş ve bilinç akışı gibi anlatım teknikleri üzerine temellenen bir anlatıdan bahsedilebilir. Vakalar kahraman-anlatıcı bakış açısıyla aktarılır. Anlatının gerçek zamanının işgal yıllarından sonra gelen Cumhuriyet dönemi olduğu tahmin edilmektedir. Anlatının geniş uzamları İstanbul, Marmara'daki bir köy ve Erzurum'dur. Anlatının başkarakteri olan Ziya, fiziksel çirkinliği nedeniyle toplum tarafından ötekileştirilip yalnızlaştırılır. Buna karşın Ziya da özbenliğini ve kişilik bütünlüğünü korumak için bazı duygusal savunma mekanizmaları geliştirir.

### **Özet**

"Sâra, Adnan Paşa'nın kızıdır. Adnan Paşa, Erzurum'a atanmış bir askerdir. Erzurum'a atanınca da konağını taşıyıp götürmek ister, ancak koşullar uygun olmadığı için Sâra ve annesinin İstanbul'da kalıp daha sonra gelmesine karar verir. Başlarda gitmeye çok istekli olan Sâra, kuzeni Vesime'nin evleneceğini duyunca her mektubunda onu Erzurum'a çağıran babasını kırmamak için çeşitli bahaneler ileri sürerek gelemeyeceğini bildirir. Sâra, babasına doktorlarının ve annesinin desteğiyle hastalandığı için durumunun bu yolculuğa uygun olmadığını bildirir. Sonra dayısı Rıza Bey'in kızı olan Vesime'nin düğününü bahane eder ve Erzurum'a gitmez. Kuzeni Vesime'nin düğünü dolayısıyla İstanbul dışındaki dayısının yaşadığı çiftliğe gider. Dayısının çiftliği sahile üç çeyrek uzaklıkta bir zeytinliktir. Önceleri buradan pek hoşlanmaz. İstanbul'a dönmeyi bile düşünür. Ancak kasaba halkının büyük ilgisiyle karşılaşınca hemen dönme düşüncesinden vazgeçerek burayı sevmeye başlar. Sâra, Nermin'e yazdığı her mektupta kasabada gördüğü ilgiden ve yaşadığı olaylardan bahsetmeyi de unutmaz. Kuzeni Vesime ve Remzi Bey'in aşklarını gören Sâra bu durumu sıkıcı buluyormuş gibi görünse de içten içe onların bu mutlu hallerini kendisi hiç yaşamamış olduğu için kıskançlığa kapılır. Güzelliğiyle kendini şımartmış biri olan Sâra, Vesime dışında hiçbir kızı güzel bulmadığını söyleyen Remzi Bey'e bir ders vermeyi düşünür ve onu kendisine hayran bırakır, sonra da bu yaptığından pişman olur. Bu arada çiftlikte günler çok neşeli geçmekte, her an olan biteni Sâra arkadaşı Nermin'e mektupla bildirir. Bir gün çiftlikte bir eğlence düzenlenir ve bu eğlenceye her sene oraya kamp yapmaya gelen kampçılar da çağırılır. Sâra, Remzi Bey ve nişanlısı Vesime Hanım'a yanlarından motosikletle geçen kişinin kim olduğunu sorar. Onun Homongolos adında kadın düşmanı olarak bilinen bir kampçı olduğunu öğrenen Sâra bu kişiye ilgi duyar ve onunla tanışmak için bir daha ki yemeğe Homongolos'un da çağrılmasını sağlar. Bu kadın düşmanı ile bir sonraki eğlencede tanışır. Kadınlar hakkındaki düşüncelerine ve konuşmalarına öfkelenen Sâra Homongolos'u kendisine âşık olmasını sağlayarak söylediği her söz için pişman etmeye karar verir. Amacı "Kadın düşmanını yakında ayaklarımın altında ezeceğim" sözünü söyleyebilmek, Homongolos'un evlilik teklifi yapmasına kapı açmaktır. Sâra o günden sonra Homongolos'la bir kez karşılaşmış ve kendisini ziyaret edeceğini bildiren bir not almıştır. Ne var ki başarmaya az kaldığını düşündüğü sırada Sâra, Homongolos'un katıldığı bir motosiklet yarışında kaza geçirerek öldüğünü öğrenir ve çok üzülür. Aslında Homongolos, bu motosiklet kazasını bile bile yapmış, sevmekten ve Sâra'nın oyununa gelmekten çok korkmuştur. Bu gerçeği "Ölüye Mektuplar"da arkadaşı Necdet'e yazdığı mektuplarda açıklamıştır. Böylece 'bir kadın düşmanı' olarak bilinen Homongolos'un gerçek yaşamöyküsü de ortaya çıkmış olur" (T.E.Ö.K.).

## Kişiler

|                        |   |
|------------------------|---|
| <i>Homongolos Ziya</i> | Anlatının başkarakteri çirkinliğinden dolayı hor görülen güçlü bir sporcudur.                 |
| <i>Sâra</i>            | Anlatının başkarakterlerinden biridir. Kentli, varlıklı, narsist ve hedonist bir karakterdir. |
| <i>Nermin</i>          | Sâra'nın sürekli olarak mektup yazdığı en yakın arkadaşıdır. Onunla aynı yaştaadır.           |
| <i>Vesime</i>          | Sâra'nın evlenmek üzere olan kuzenidir. Sâra dayısının kızını kardeşi gibi görür.             |
| <i>Necdet</i>          | Ziya'nın öğrencilik yıllarında tanıştığı yakın dostudur.                                      |
| <i>Adnan Paşa</i>      | Sâra'nın Erzurum'da zabıtlık yapan babasıdır.   |
| <i>Remzi Bey</i>       | Vesime'nin Paris'te ziraat eğitim almış nişanlısıdır.   |
| <i>Ferhan</i>          | Sâra'nın evlenip Adana'ya taşınmış arkadaşıdır.   |
| <i>Muhtar Efendi</i>   | Marmara kıyısındaki köyün ikiyüzlü muhtarıdır.  |
| <i>Rıza Bey</i>        | Sâra'nın dayısıdır.   |
| <i>Mukbile</i>         | Sâra'nın dayısının eşidir.  |
| <i>Handan</i>          | Vesime'nin kardeşidir.  |
| <i>Nesip</i>           | Ziya'nın okulda nefret ettiği arkadaşlarından biridir.  |
| <i>Remide</i>          | Necdet'in nişanlısıdır.   |
| <i>Behire</i>          | Vesime'nin küçük kız kardeşidir.  |
| <i>İsmet Hanım</i>     | Vesime'nin akrabalarından biridir.  |

Anlatıda yer alan diğer karakterler şunlardır: Mubassır, Sermubassır, Müdür, kampçılar, Kaptan, Binbaşı Kerim Bey vd.

## Detaylı Olay Örgüsü

**Sâra'nın Erzurum'a Gitmemek İçin Babasına Bahaneler Uydurması** İstanbul'da yaşayan Sâra Erzurum'da görev yapan paşa babasının yanına gitmek için annesiyle birlikte hazırlıkları tamamlamıştır. Bir hafta sonra yola çıkılacaktır. Vapurla İstanbul'dan Trabzon'a geçecek olan anneye kızı oradan kara yoluyla Erzurum'a gidecektir. Son iki buçuk yıldır babasını görememiş olan Sâra onu çok özlemiştir. Her ne kadar Adnan Paşa Sâra'yı Erzurum'a getirmek istemişse de kızının zayıf bir bünyeye sahip olduğunu bildiği ve onun Erzurum'un soğuk ve sert havasına dayanamayacağını öngördüğü için yaz mevsiminin gelmesini beklemiştir. Yazdığı mektupta babasını görecektikten duyduğu heyecanı dile getiren Sâra dayısı Rıza Bey'le yengesi Mukbile Hanım'ın iki gün önce İstanbul'a gelmiş olduklarını haber verir. Avrupa'da ziraat mühendisliği eğitimi almış olan Remzi Bey'le evlenecek olan kuzeni Vesime'nin düğününe katılması gerekmektedir. Düğün İstanbul'a oldukça yakın olan Marmara kıyısındaki bir köyde yapılacaktır. Dr. Haydar Bey Sâra'ya yazın da olsa Erzurum'a gitmesinin sağlığı açısından iyi olmayacağını ve bunun yerine Rıza Bey'in Marmara'daki zeytinliğine gitmesinin kendi sağlığı için daha iyi olacağını belirtmiştir. Dolayısıyla Sâra Adnan Paşa'ya yazdığı mektupta yazın Erzurum'a gelmek yerine dayısının Marmara'daki yerine gitmenin kendi sağlığı için daha iyi olacağını belirtir. Fakat babasını çok sevdiğini, onu çok özlediğini ve görmek istediğini de belirtir.

**Sâra'nın İstanbul'da Kalmayı Başarıp Ferhan'la Buluşması** Mektubun yazılıp postalanmasının üzerinden ne kadar olduğu belli olmayan bir süre geçer. Sâra, eski bir dostu olan Ferhan tarafından telefonla aranır. Bir sene önce evlenmiş ve Adana'ya taşınmış olan Ferhan, birkaç saat önce eşiyile birlikte İstanbul'a deniz yoluyla varmıştır. En yakın zamanda Sâra'nın Erzurum'a gideceğini düşünen Ferhan onunla görüşmek ister. Fakat babasına yazmış olduğu son mektup nedeniyle Erzurum'a gitmesinden vazgeçilmiş olan Sâra İstanbul'da kalır. Onun yerine bir süre önce annesi tek başına Erzurum'un yolunu tutmuştur. Aslında Sâra Adnan Paşa'ya sağlık sorunlarını bahane ederek Erzurum'a gitmek zorunda kalmaktan kurtulmuştur. Zira Sâra İstanbul'un renkli ve hareketli hayatını çok sevdiği gibi Erzurum gibi küçük bir yerde çok sıkılacağını düşünmüştür. Her ne kadar babasını çok özlemiş olsa da çok kısa bir sürede orada sıkıntıdan bunalacağını öngördüğü için yalan söyleme ihtiyacı duymuştur. İstanbul Sâra'nın doğal habitatıdır. Bir balık için deniz ne ifade ediyorsa İstanbul da Sâra için odur. Babası Adnan Paşa'ya yalan söylemekten Sâra da rahatsızlık duymaktadır. Fakat ülkenin farklı bölgelerinde yıllar boyunca askerlik yapmış olan Adnan Paşa oldukça otoriter ve inatçıdır. Yazdan sonra kışı da Erzurum'da geçirme ihtimalini göz önünde bulunduran Sâra Adnan Paşa'ya yalan söylemekten ve böyle bir oyun oynamaktan başka çare bulamamıştır.

**Sâra'nın Evlenecek Olan Kuzeninin Nişanlısını Kendine Âşık Etmesi** Ardından en samimi olduğu dostu Nermin'e mektup yazmaya başlayan Sâra son bir haftadır dayısının Marmara'daki zeytinliğinde olduğunu belirtir. Günler önce vapurdan inip köye ayak basan Sâra sahile oldukça yakın

olan zeytinlikteki eve yerleşir. Vapurdan indiği andan itibaren Sâra yerli halk tarafından kendisine gösterilen ilgiden büyük memnuniyet duyar. Sâra'nın güzelliği karşısında bölgedeki erkekler gözlerini ondan ayıramamış ve herkes ondan bahsetmeye başlamıştır. İstanbul'da aşırı ilgi ve sevgiyle büyütülmüş hatta aşırı şımartılmış olan Sâra da kendine gösterilen ilgiden oldukça memnundur. Sâra'ya göre oldukça saf ve iyimser bir karaktere sahip olan Vesime oldukça iyi bir sevgili bulmuştur. Avrupa'da eğitim almış ve iyi bir mesleği olan Remzi Bey yakışıklı olduğu kadar kibar ve kültürlü biridir. Özellikle neredeyse her gün postaneye gidip mektup gönderen Sâra'ya Remzi Bey seyislik yapar. Bir atla Sâra'yı postaneye götürüp getirir. Remzi Bey Sâra'ya köylü erkeklerin ilgi odağı haline geldiğini söyler ve bu konuda ona akıl vermeye çalışır. Oldukça saf ve hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranan Sâra aslında durumun fazlasıyla farkındadır. Masum ve saf görüntüsüyle Remzi Bey'i etkilemeye çalışır. Zira Remzi Bey Sâra'ya Vesime'yle tanıştığı ve onunla evlenmek üzere olduğu için ne kadar şanslı ve mutlu olduğunu dile getirmiştir. Oldukça narsist ve hedonist bir karaktere sahip olan Sâra Vesime'yi bir rakip olarak görmeye başlar ve Remzi Bey'e acı çektirmek için onu kendine âşik etmek ister. Kismen de olsa Sâra amacına ulaşır. Remzi Bey Sâra'yı her defasında postaneye bizzat götürmek ister ve bunun için her türlü fedakârlığı yapmaya başlar. Amacına ulaştığını fark eden Sâra Nermin'e yapmış olduğu şeyden pişmanlık duyduğunu fakat ikiliye bir ders verme arzusuna da engel olamadığını söyler.

**Sâra'nın Gittiği Köyde İlgi Odağı Haline Gelmesi** Aradan neredeyse iki hafta geçmiş ve Nermin hâlâ İstanbul'a geri dönmemiş olan Sâra için endişelenmeye başlamıştır. Nermin'e yazmış olduğu diğer bir mektupta Sâra köyü yavaş yavaş sevmeye başladığını itiraf eder. Zira köylülerin göstermiş olduğu ilgiden ve onların samimiyetlerinden oldukça memnundur. Kentli nezaketinden habersiz olan köylüler güzel kadınlar karşısında uyanan hislerini ve duygularını saklamayı bilmemektedirler. Duygularını acemice ancak oldukça samimi bir şekilde dile getirirler. Sâra Nermin'e Roma'da ikinci olmaksızın böyle küçük bir yerde birinci olmayı tercih ettiğini söyler. Köyün bütün erkeklerinin gözü onun üzerindedir ve herkes ondan bahsetmektedir. Muhafazakâr ve tutucu bir karaktere sahip olan Muhtar Efendi köylü erkeklerin Sâra'ya göstermiş olduğu ilgiden rahatsız olur ve bu konuda herkesi azarlar. İkiyüzlü bir ahlak beğçisi olarak tasvir ettiği Muhtar Efendi'ye bir ders vermek isteyen Sâra onunla iletişime geçer. Sâra Muhtar Efendi'ye kendisini merhum sütbabasına benzettiğini ve biraz da olsa yüzüne bakmak istediğini söyler. Kendisine gösterilen ilgiyle yumuşayan Muhtar Efendi Sâra'ya mümkün olduğunca yumuşak ve nazik davranmaya başlar. Sâra'nın yanında oldukça mahcup ve savunmasız bir hal alırken başkalarının yanında kendisine gösterilen ilgiden dolayı oldukça mağrur davranır. Bütün eğlencesi köye günde iki defa gelen vapurdan inen insanları izlemek olan köylülerin artık yeni bir uğraşı vardır. Sâra gözüne kestirdiği erkeklerin akılları ve duygularıyla oynamaktan adeta zevk alır.

**Vapur Yolculuğu Sırasında Boğulan Bir Adamın Görülmesi** Yazdığı mektuplarda boşboğazlık ettiği konusunda eleştirilen Sâra yolculuğunu adeta bir seyyah gibi anlatmaya karar verir. Marmara'daki köye gelmeden önce arkadaşlarıyla Büyükdere'de veda eğlencesine katılmış olan başkarakter, aşırı yorgunluktan dolayı ertesi sabah uyanmakta zorluk çekmiştir. Dostları tarafından vapura bindirildikten ve Sarayburnu'nu geçtikten sonra kamarasında uyuyakalmış olan Sâra yolculuğun büyük bölümünü uyuyarak geçirmiştir. Bundan dolayı güzergâh üzerindeki doğal güzellikleri pek göremediği için Nermin'e bunlardan pek bahsedemez. Fakat dönüş yolculuğunda vapurdan etrafı iyi gözlemleyeceğine ve gördüklerini anlatacağına söz verir. Fakat kısa bir süre de olsa sahil şeridi boyunca görmüş olduğu doğal güzellikleri anlatma fırsatı da bulur. Sahil şeridi boyunca ilerleyen vapurdan görünen doğal manzara büyüleyicidir. Dağ keçilerinin kayalıklarda gezindiği görülür. Sık ormanlar ve denizin eşsiz mavisini karşısında Sâra büyülenir. Varış noktasına yaklaşıldıkça güvertede bir vaveyla kopar. Denizde bir adamın suyun içine batıp çıktığı ve yardım istediği görülür. Yolcular kaptanı durumdan haberdar ederler. Fakat kaptan yolculara boğuluyormuş gibi görünen kişinin bir sporcu olduğunu ve kendisiyle daha önceki yolcuları defalarca kandırmış olduğunu söyler. Başlangıçta yolcular kaptana inanmamış olsalar da bir süre sonra denizdeki adamın yüzerek karaya çıktığı görülür. Kaptan Sâra'yı konuk eder ve ona denizdeki sporcudan bahseder. Düzenli olarak ormanda kamp yapan bir grup sporcu aynı bölgede sürekli görülmektedirler.

**Adnan Paşa'nın Sâra'ya Sitem Etmesi** Sâra Adnan Paşa'ya mektup yazar ve kaleme almış olduğu şeylerden babasının göndermiş olduğu mektupta kızına epeyce sitem etmiş olduğu anlaşılır. Adnan Paşa Sâra'ya göndermiş olduğu mektupta hiç aranıp sorulmadığı için sitem etmektedir. Sâra da aynı nedenlerden dolayı babasını vefasızlıkla suçlar. İstanbul'da tek başına bırakıldığını, kendisini görmeye hiç gelinmediğini, annesinin de Erzurum'da olduğunu ve hastalığıyla ilgilenilmesi gerektiğini söyler. Sâra Adnan Paşa'dan kış gelmeden önce annesinin İstanbul'a geri dönmesini ister. Aksi halde

hastalığının daha da kötüleşebileceğini hatta ölebileceğini söyler. Aynı zamanda babasından en yakın zamanda İstanbul'a gelmesini ister ve onu çok özlemiş olduğunu ekler.

**Köşkte Eğlence Düzenlenmesi ve Konuklar** Daha sonra Sâra Nermin'e yeni bir mektup yazar. Nişanlıların ve ailelerinin pikniğe gitmiş olmalarını fırsata çevirmiş olan Sâra bölgede biraz gezer. Nermin Sâra'nın numara yapıp yalan söylediğini anlamıştır. Fakat Sâra'nın güzelliği karşısında büyülenmiş olan Remzi Bey'in akli bir hayli karışmıştır ve nişanlısının yanında kendini rahat hissetmemektedir. Pikniğe gitmiş olan grup geri döndüğünde yarın akşam düzenlenecek olan eğlence için ne yapılması gerektiğini konuşmaya başlarlar. Düzenlenecek olan eğlence için Remzi Bey Sâra'dan yardım ister. Sara nişanlılara seve seve yardım etmeyi kabul eder. Düzenlenen eğlence gün doğumuyla birlikte sona ermiş ve herkes çok yorulmuştur. Bundan dolayı çoğu misafir ikindi vakitlerine kadar uyumuştur. Eğlenceye davet edilmiş ve katılmış olan akrabalar arasında ciddi fikir ve dünya görüşü farklılıkları vardır. Ailenin bazı mensupları ilerici değerleri benimsemişken diğerleri de oldukça tutucudur. Gençlerinse hepsi birbirine benzemektedir ve tamamen hayal dünyasında yaşamaktadırlar.

**Sâra'nın Ziya'yla İlgili Bilgi Alması ve Onu Düşman Olarak Görmeye Başlaması** Düzenlemiş olan eğlenceye bir grup sporcu da katılmıştır. Sâra Remzi Bey'den eğlence sırasında hiçbir sebep göstermeden ortamı terk eden kişinin kim olduğunu öğrenmeye çalışır. Birçok sporda başarılı olması, güçlü fiziği, sert ve duygusuz bir insan olması ve silueti nedeniyle kayabalığına benzetilen Ziya'ya Homongolos lakabı takılmıştır. Denizde boğulma taklidi yapan kişinin o olduğu öğrenilir. Oldukça hissiz bir karaktere sahip olduğu söylenen Ziya'nın ne kadar hissiz olduğu savaşta yüzünden yaralanmış olan bir arkadaşının nişanlısıyla görüşmesine izin vermediği olayı üzerinden anlatılır. Oldukça sert bir tip olan Ziya'nın çirkinliğinden dolayı kadın düşmanı olduğu da söylenir. Aslında iyilik yapmayı seven Ziya'nın sert mizacının kendini koruma içgüdüsünden kaynaklandığı söylenir. Oldukça sert bir mizaca sahip olması ve kadın düşmanı olarak nitelendirilmesi karşısında Sâra Ziya tarafından kendisine meydan okunduğunu hisseder. Sâra Ziya'yı kendine âşık etmeye karar verir. Bundan dolayı Sâra diğer sporcu adamlarla yakınlaşmak amacıyla son oynanan maçlarla ilgili konuşmaya başlar. Kampçı sporculardan Ziya'yı cuma günü düzenlenecek olan davete getireceklerine dair söz alır.

**Sâra'nın Kadın Düşmanı Ziya'yla Tanışması ve Ondan İntikam Almak İstemesi** Her zamanki gibi dışarda eğlendiği bir akşam sporcu grup sözünü tutmuş ve Ziya'yı da getirmişlerdir. Ziya hakkında birçok şey duymuş olan davetliler meraklı gözlerle onun her hareketini izlemeye başlar. En başta da Sâra Nermin'e yazdığı yeni bir mektupta Ziya'nın nasıl görüldüğünü nesnel ve öznel bir şekilde tasvir eder. Kendisine daha önce söylenilmiş olduğu gibi Ziya'nın kafa ve yüz yapısı bir çeşit balığa benzemektedir. Saçları siyahilerin saçları gibi oldukça sıkı ve kıvrıktır. Gözleriye Asyalıların gibi çekiktir. Dudakları da adeta bir balığındakine benzemektedir. Karşısında uzun boylu ve cüsseli bir erkek bulmayı bekleyen Sâra oldukça kısa bir adamla karşılaşır. Fakat Ziya'nın hareketlerinden ve tavırlarından oldukça kuvvetli biri olduğu anlaşılır. Herkesin Ziya'yla ilgili en çok merak ettiği soruyu Handan sorar. Ziya'nın bir kadın düşmanı olup olmadığı merak edilmektedir. Kendisine sorulan soruyu gülümseyerek sakince yanıtlayan Ziya katiyen kadınlara düşman olmadığını söyler. Zira kadınların oldukça zayıf hatta adeta küçük bir çocuk gibi muhtaç canlılar olduklarını söyler. Kadınları küçümsemesi ve onları hiçbir şekilde ciddiye almaması ortamdaki kadınları öfkelenirir. En başta Sâra en yakın arkadaşını ölüm döşeğindeyken nişanlısıyla görüştürmemiş ve kadınları küçümseyen Ziya'ya bir ders vermek hatta bütün kadınlar adına ondan intikam almak ister.

**Ziya'nın Kadınlar Başta Olmak Üzere Herkesi Eleştirmesi** Herkesin dans ettiği bir sırada ağacın altında olup bitenleri seyreden Ziya'nın yanına yaklaşan Sâra onunla tanışmak ister. Tanışmanın ardından Sâra amacını gerçekleştirmenin ilk adımı olarak Ziya'yı dansa davet eder. Fakat Ziya Sâra'nın bu davetini geri çevirir. Zira Ziya'ya göre dans Afrikalı yerliler gibi doğayla bütünleşik ve güçlü insanlara yakışan bir etkinliktir. Şehrin süslü ve zarif hanımefendileriyle beyefendilerinin dönüşlerini ve hareketlerini dans olarak nitelendirmez. Ziya'ya göre dans edecek olan kişinin gerekli fiziksel koşulları sağlaması gerekmektedir ve şehrli kadınlarla erkeklerde bunlar yoktur. Sâra Ziya tarafından sürekli olarak aşağılanmaktan bıkip ona bir an önce dersini vermek istese de sabırlı davranır. Zira Sâra Ziya'nın güvenini ve ilgisini kazanarak onu en ağır şekilde cezalandırmak ister. Bundan dolayı Sâra Ziya'nın ağızından çıkan her cümleyi yalnızca tebessümle karşılar ve onu hiç terslemez. Davetlilerin yemek masasına yerleşip ziyafet çektiği sırada da Ziya kaptanları ve yolcuları boğulma taklidi yaparak nasıl kandırdığını kahkahalar atarak anlatır. Boğulma taklidi yaptığı zamanlarda kendisini kurtarmaya çalışan insanların telaşı ve hüznüyle acımasızca alay eder. Böylesi durumlarda insanların aslında muhtaç kişiye yardım etmeye çalışmadığını aksine kendi geçmişi ya da geleceğinden endişe duydukları için duyarlıymış gibi görüldüklerini söyler. Başkalarının acıları ve korkularıyla alay

ediyormuş gibi görünür. Ziya'nın söylemleri özellikle kadınlar tarafından büyük tepki alır. Neredeyse sinirden ağlama aşamasına gelmiş olan Handan'a Sâra; endişelenmemesini ve Ziya'dan en ağır şekilde intikam alacağını söyler.

**Sâra'yla Ziya'nın Baş Başa Kılması ve Ziya'nın Herkesi Kandırması** Gece saat iki sularında Ziya'nın ortadan kaybolduğu bir sırada Sâra da konağın ardındaki bostanların ve ağaçların olduğu yere yönelir. Bir ağacın altında oturmuş mehtabı izleyen Ziya'nın yanına yavaş yavaş ilerleyen Sâra, sanki onu az önce görmüş gibi şaşırarak selam verir. Onun mehtabı böylesine hayran bir şekilde izlemesini ve tabiatta huzur bulmasını şaşkıncı bulur. Ziya'ysa Sâra'ya tabiatta bulunmayı, zira sürekli kamp yaptığını, ve özellikle mehtabı çok sevdiğini söyler. Ziya Sâra'ya ayların mehtabın görüldüğü zamanlarda iki ayakları üzerine kalkıp uzun süreler mehtabı izlediklerini söyler. Fakat ayların aslında mehtabı değil de ağaçtaki armutları da izliyor olabileceklerini söyleyen kişilerin olduğunu söyleyerek büyümlü havayı dağıtır. Ardından bir incir ağacına tırmanan Ziya akrobatik hareketlerle daldan dala atlar. Onun kolayca daldan dala geçişini hayranlıkla izleyen Sâra Ziya'yı adeta bir maymuna benzetir. Ziya ağaçtan topladığı incirlerin bir mendile doldurulmasını ister. Sportifliğini ve atletikliğini sergilediği sırada Ziya'nın ağaçtan kuyunun içine düştüğü görülür. Bu manzaraya şahitlik eden Sâra baygınlık geçirir. Bir süre sonra Handan'ın kollarının arasında kendine gelen Sâra Ziya'nın kuyudan çıkarıldığını görür. Dehşet ve endişe içinde Ziya'yı kendine getirmeye çalışan grup ne olduğunu anlamaya çalışır. Kendine gelmesiyle birlikte Ziya'nın ilk sorduğu soru incirlerin ezilip ezilmediği olur. Zira Ziya kuyuya bilerek atlamış ve bayılmış gibi davranarak herkesi kandırmıştır. Kahkahalar atarak çevresindekilerin üzüntüsü ve korkusuyla alay eden Ziya kuyuya bilerek atladığını ve biraz serinlemek istediğini söyler. Ziya'nın oldukça oyunbaz bir karakter olduğunu bilmesine rağmen onun tuzağına düşmüş olan Sâra'nın öfkesi artar ve artık ona hiç acımamaya karar verir.

**Ziya'nın Ezilenlerin Yanında Olması** Handan, Vesime'nin küçük kız kardeşi Behire ve İsmet Hanım'a planını anlatan ve Ziya'yı kendine âşık ederek ondan intikam alacağını söyleyen Sâra eyleme geçer. Ertesi gün bulutlu ve yağmurlu hava nedeniyle misafirler köşkten dışarı çıkamaz. Dans ederek, oyun oynayarak ve sohbet ederek vakit geçirmeye çalışırlar. Sâra'nın yanına gelen Remzi Bey oldukça mahcup ve şüpheye düşmüş gibi görünür. Adeta kız kardeşi gibi gördüğü Vesime'nin nişanlısını kendini beğenmişliği yüzünden baştan çıkarmış olan Sâra pişmanlık duyarak Remzi Bey'e Vesime'yle çok mutlu olacağını ve onun gibi iyi yürekli bir insanı asla bulamayacağını söyler. Kendi zihninde ciddi bir savaş vermiş olan Remzi Bey'in oldukça zor duruma düştüğünü gören Sâra yapmış olduğu şeyden utanç duyar. Ardından köşkteki davete yeni katılmış olan Kasaba Belediye Kâtibi Vassaf Bey Ziya'nın iki yıl önce kaçırdığı eşiğin öyküsünü anlatır. Oldukça varlıklı biri olan ihtiyar Rum Samancioğlu'nu kandıran Ziya, bir arkadaşıyla birlikte büyük bir ustalıkla Samancioğlu'nun eşiğini onun altından tereyağından kıl çeker gibi alıp çalmışlardır. Ardından da başkalarına zulmeden bir Arnavut bahçıvanı nasıl dövdüğünü anlatır. Oldukça gamsız ve umursamaz görüntüsünün altında aslında Ziya'nın daima ezilenden yana olduğu ve zorbalara karşı olduğu vurgulanır. İnsanlarla hiç çekinmeden alay eden ve onları aşağılayan Ziya'dan intikam alma konusunda Sâra daha kararlı bir hale gelmiştir.

**Sâra'yla Behire'nin Ziya'yı Tuzağa Düşürmeleri** Henüz çok küçük olmasına rağmen oldukça zeki ve kurnaz bir kız olan Behire motosikletiyle kasabaya inen Ziya'yla rastlaşmıştır. Büyüdüğünde sporcu olmak ve motosiklet kullanmak istediğini söyleyen Behire Ziya'nın güvenini kazanmaya çalışır. Ziya Behire'ye zaman içinde değişeceğini ve diğer süslü kadınlardan biri olacağını söyler. Fakat Behire Ziya'ya asla süslü ve şımarık bir kadın olmayacağını ve kendisi gibi güçlü bir insan olacağını söyler. Ziya'nın öğretmenin evine gittiğini öğrenen Behire Sâra'ya durumla ilgili bilgi verir. Plana göre Sâra Ziya'nın geçeceği çeşmenin önünde bekleyecek ve onunla konuşup yakınlaşacaktır. Köşkteki misafirlerin sohbetine katılmak amacıyla Vesime'yle Remzi Bey'in yanına giden Sâra Remzi Bey'i oldukça mutsuz ve düşünceli görür. Aşkı ve mutluluğu Vesime'yle tanımış olan erkekte adeta eser kalmamıştır. Behire'nin evde olmadığını söyleyen Sâra Vesime başta olmak üzere herkesi telaşa sürükler. Behire'nin aranıp bulunması amacıyla misafirleri çeşmenin ters yönüne gönderdikten sonra kendisi o tarafa doğru ilerler. Motosikletin sesini duymaya başlamış olan Sâra Behire'nin doğru söylemiş olduğunu anlayarak rahatlar. Ardından kendisine verilen rolü çok iyi bir şekilde oynamış olan Behire Ziya'nın kucağında görülür. Ziya'yı görür görmez ağaca tırmanıp Hasan Bey'in köpeğine taş atmaya başlamış olan Behire, sanki köpek tarafından kovalanıp hırpalanmış görüntüsü vermeye çalışır. Küçük Behire'yi kurtarmış gibi Sâra'nın karşısına çıkan Ziya hiç büyüklenmeden kızı teslim edip oradan uzaklaşmak ister. Fakat Sâra Ziya'ya teşekkür etmek istediğini dile getirir. Bunun üzerine kamp kurdukları alanda buluşmak için sözleşirler. Vesime'yle Remzi Bey'in de üclüye katılmasının ardından akşam vakitlerinde kamp alanında bir araya gelmesine karar verilir.

### **Sâra'nın Ziya'yla Yakınlaşmaya Çalışması ve Ziya'nın Sâra'dan Uzak Durması**

Akşam

vakitlerinde havanın kararmasıyla birlikte at arabasına binerek kamp alanına gidilir. Misafirlerin seslerini duyan kamp alanındaki sporcular gelenleri taraftar gibi tezahürat atarmışçasına karşılırlar. Kamp alanına varılmasıyla birlikte Sâra Ziya'yla baş başa kalıp emeline ulaşmak amacıyla bir adım daha atmak ister. Kamp alanından uzaklaşarak ormanın derinliklerinde kaybolurlar ve Sâra Behire'yi kurtardığını sanan Ziya'ya övgüler düzmeye başlar. Fakat Ziya Sâra'nın nezaketi ve iltifatları karşısında asla yumuşaklık gösterip geri adım atmaz. Aksine Ziya Sâra'yı İsmet Hanım'a benzeterek onun görüldüğünden daha yaşlı olduğunu ima eder ve bu durum Sâra'nın tedirgin olmasına sebep olur. Ziya'yı tuzağına düşürme konusunda daha kesin adımlar atmaya karar veren Sâra gözüne bir şey kaçırdığını söyleyip Ziya'dan gözündeki böceği çıkarabilmesini isteyerek ona yakınlaşmaya çalışır. Ancak Ziya yine gardını indirmez ve Sâra'ya yumuşaklık göstermeme konusunda kararlı davranır. Ziya Sâra'ya gözünü ovuşturarak böceği çıkarabileceğini söyler. Ziya Sâra'nın amacını anlamıştır. Ziya'nın her karşı koyuşunu bir tür meydan okuma olarak gören Sâra, Ziya savunmaya geçtikçe daha fazla saldırmaya başlar. Artık her gün onunla çeşitli bahaneler uydurarak görüşmeye ve bir an önce emeline ulaşmaya karar verir. Zira en fazla bir ay içinde İstanbul'a geri dönmesi gerekmektedir.

### **Sâra'nın Adnan Paşa'ya Kerim'le Evlenmeyeceğini Bildirmesi ve Dolaylı Yoldan Ziya'ya Kendisine Âşık Olduğu Mesajı Vermesi**

Adnan Paşa göndermiş olduğu son mektubunda

Sâra'nın gençlik yıllarında tanıdığı eski bir erkan-ı harp öğrencisi, şimdilerdeyse kıymetli bir Binbaşı olmuş olan Kerim Bey'in eşiyle birlikte gelip bir süre evlerinde kalacağını haber verir. Sâra Adnan Paşa'nın amacını anlamıştır. Adnan Paşa yurt dışında görevlendirilmiş ve gelecek vadeden Binbaşı Kerim Bey'i Sâra'yla evlendirmek istemektedir. Bir süre Kerim'le Taksim gibi muhitlerde görüşmüş ve onunla gönül eğlendirmiş olan Sâra Adnan Paşa'ya misafiri iyi karşılayıp onunla ilgileneceğini fakat onunla asla evlenmeyi düşünmediğini yazdığı mektupta belirtir. Ardından Sâra Ziya'ya odaklanarak türlü bahaneler uydurup mümkünse her gün onunla görüşmeye başlar. Plana İsmet Hanım, Handan ve Behire de dâhil olur. Ziya Handan'a Sâra'nın iğrenç manzaralardan neden hoşlandığını sormuştur. İğrenç manzaradan kastettiği şey kendisidir. İsmet Hanım ise Ziya'ya Sâra'nın daha önce çirkin bir Arap'a âşık olduğunu ve uzun süre onu hiç unutamadığını anlatır. Hatta boynundaki madalyonda onun bir resmini taşıdığını söyler. Bu konunun konuşulduğu sırada Behire sözü geçen madalyonu getirir. İsmet Hanım Ziya'ya madalyondaki çirkin Arap'ın resmini göstermek ister. Madalyon açıldığında içinde Ziya'nın gazeteden kesilmiş bir resmi görülür. Bu manzara karşısında bir süre donakalan Ziya gülerek kendini toparlamaya çalışsa da bunu başaramaz. İsmet Hanım Ziya'ya bir süredir Sâra'nın kendisine bir şeyler hissettiğinden şüphelendiğini fakat artık emin olduğunu söyler. Bir sürelik duraklamanın ardından zayıflığa düşmemek için yeniden savunma mekanizmasına sığınmaya çalışan Ziya oradan ayrılır. Yaşanan olayı ayrıntılarıyla dinleyen Sâra Ziya'nın tuzağa düşmüş olduğundan ve yakında kendisine evlenme teklifinde bulunulacağından emindir.

### **Düğünün Gerçekleşmesi ve Ziya'nın Sâra'nın Baskıları Karşısında Savunmasız Kalması**

Son

mektubun üzerinden yaklaşık bir hafta geçmiş ve dört gün önce düğün gerçekleşmiştir. Düğün sırasında mutluluğu ve aşkı Vesime'de bulduğunu söylemiş olan Remzi Bey Sâra'ya adeta bir idam mahkûmu gibi görünmüştür. Remzi Bey'in büyük kardeşi de bu durumu fark etmiştir. Sâra yapmış olduğu şeyden pişmanlık duysa da kendisine meydan okuduğunu düşündüğü Remzi Bey'in bunu hak etmiş olduğunu da ekler. Ardından Sâra Nermin'e yazmış olduğu mektupta düğünün nasıl geçtiğini anlatmaya başlar. Sabah saatlerinde içecek servis edilip dans edildikten sonra akşamleyin Sâra'nın teşvikiyle kadınlarla erkeklerin birbirleriyle konuşup sevdalıların birbirlerine açılma şansı elde edecekleri bir oyun oynanmıştır. Oyuna göre kadınlarla erkeklerin her birine numaralar verilecek ve birbiriyle eşleşen numaralara sahip olan çiftler birbirleriyle konuşacaklardır. Ziya'yla eşleşmek isteyen Sâra üstü örtülü bir şekilde ondan numarasını öğrenmeye çalışır. Fakat Ziya Sâra'ya numarasını söylememek konusunda diretir. Ziya'dan umduğu tepkiyi alamayan Sâra tatlı dili ve gözyaşlarıyla onu yumuşatmaya ve istediğini elde etmeye çalışır. Sâra Ziya'yı tuzağına düşürmek üzereyken çiftlerden biri kendi arasında tartışmaya başlarlar. Kavga eden çifti tanıdığını fark eden Ziya ivedilikle Sâra'nın yanından ayrılarak onların yanına gider. Çiftleri barıştırmak isteyen Ziya erkeğin bir süreliğine Sâra'yla eşleşebileceğini ve kendisinin de eşiyle eşleşeceğini söyler. Kadın misafir eşinin Sâra'yla eşleşmesine öfkelenip kıskançlık krizine kapılsa da küskünlüğünden dolayı duruma karşı çıkmaz. Eşleşmiş olduğu sarhoş adama fazla tahammül edemeyen Sâra ilk fırsatta onu eşinin yanına geri gönderip Ziya'yla yeniden yan yana gelir. Sâra, kendisini bırakıp başka bir kadının yanına gitmiş olan Ziya'ya sitem eder ve kendini acındırmaya başlar. Dört gün sonra İstanbul'a geri döneceğini ve bu gecenin bir nevi veda gecesi olduğunu söyler. Almış olduğu haber ve Sâra'nın göstermiş olduğu ilgi karşısında tamamen savunmasız kalmış olan Ziya son çareye başvurarak oradan uzaklaşır. Sâra, en geç bir ya da iki gün içinde Ziya'nın geri dönüp ilanı aşk edeceğinden oldukça emindir.

**Ziya'nın Uçurumdan Yuvarlanıp Hayatını Kaybetmesi** Sâra Nermin'e yazmış olduğu son mektupta Ziya'nın bir süre önce bir motosiklet kazası geçirerek hayatını kaybettiğini ve mektubu yazmış olduğu gün onu defnetmiş olduklarının haberini verir. Ölümünden bir gün önce İsmet Hanım'la Behire Ziya'yla son defa görüşerek Sâra'yla ilgili düşüncelerini ve hislerini öğrenmek istemişlerdir. Sâra'yı görmeye gelirken bir uçurumdan yuvarlanıp hayata gözlerini yummuş olan Ziya gururu kırılmadan mücadeleyi kazanmıştır. Yapmış olduğu küstahlıklara ve kötü şakalara hâlâ kızgın olsa da Sâra onun için üzülür ve ölmüş olduğuna inanamaz.

**Ziya'nın Anlatıcı Olması ve Necdet'in Nişanlısıyla Görüşmesine Neden Engel Olduğu** Ardından merhum dostuna yedi sene altı ay yirmi gün sonra mektuplar yazmaya başlayan Ziya anlatıcının kahraman-anlatıcısı olur. Marmara'daki sahil köyünde kaldıkları kamp alanında yaptıkları spor faaliyetlerini anlatır ve doğal güzelliklerden bahseder. Doğanın ahengi ve ihtişamına hayranlık duyan Ziya bu düşüncelerini ve duygularını yalnızca merhum dostuna yazmış olduğu mektuplarda dile getirir. Ölüm döşeğindeki dostunun nişanlısıyla görüşmesine izin vermediği için herkes tarafından nasıl nefret edildiğine değinir. Fakat Ziya onların görüşmesine çiftin iyiliği için engel olmuştur. Ziya'yla Necdet aynı yatılı okulda okumuşlardır. Ziya'nın aksine Necdet oldukça nazik, duygusal ve ince ruhlı bir gençtir. Fakat bir gün kendisinden beklenilmeyen bir tavır göstererek savaşa katılmak ve Remide'ye layık bir erkek olduğunu kanıtlamak istediğini söyler. Ziya mekkâre neferi olurken Necdet tabur kaleminde kâtiplik yapar. Fakat bununla yetinmeyip sıcak çatışmaya da katılmaya karar vermiş olan Necdet, yakınında patlayan bir top mermisi nedeniyle yüzünden ağır bir şekilde yara almıştır. Çirkinliğin ne kadar zor ve acı verici bir şey olduğunu bilen Ziya Remide'nin Necdet'i yüzünden yaralanmış bir halde görmesine ve bu yüzden aşkının sona ermesine izin vermek istememiştir. Bu sayede Ziya Remide'nin Necdet'i hep güzel ve yakışıklı bir erkek olarak hatırlamasını ve ona duyduğu aşkı daima diri tutmasını sağlamıştır. Necdet ölmüş ve Remide başkasıyla evlenmiş olsa da Ziya, Remide'nin daima Necdet'i seveceğini ve onu en güzel haliyle hatırlayacağını bilmektedir. Hem birbirini seven çift hem de dostları tarafından kendisine lanet okunmuş olsa da Ziya Necdet'i korumaya ve onun Remide tarafından daima en güzel haliyle hatırlanmasını sağlamaya çalışmıştır.

**Ziya'nın Çirkinliğinden Dolayı Ailesi Tarafından İstenmemesi ve Okulun En Güçlü Zorbasına Dönüşmesi** Ardından geçmişine dair bazı açıklamalarda bulunan Ziya ailesi tarafından adeta mahkûm gibi hissettiği okula atılıp nasıl terk edildiğini anlatmaya başlar. Yaz tatilinde bütün sınıf arkadaşları evlerine gitmişken Ziya okulların açılmasından çok daha erken bir tarihte okula gelir. Yeni öğretmenlerden biri onun çok çalışkan ve dersleriyle ilgili bir öğrenci olduğu için erken bir tarihte okula geldiğini düşünse de Sermubassır onun ailesi tarafından istenmediğini ve en kısa zamanda okula geri gönderildiğini bilmektedir. Sermubassır Ziya'nın okula bir mahkûm gibi zorla gönderildiğini söyler. Küçük yaşlarda annesini kaybetmiş olan Ziya ilgisiz babası ve üvey annesi tarafından büyütülmüştür. Kendisi istenmeyen kişi olmasını çirkin bir görünüşe sahip olmasına bağlar. Fakat aynı zamanda oldukça yaramaz ve çekilmez bir karaktere sahip olduğunu da itiraf eder. Ziya, iç dünyasındaki çirkinliği yüzüne de yansıdığına inanmaktadır. Okula başladığı yıllarda üst sınıflardaki öğrenciler tarafından acımasızca darp edilmiş ve türlü işkencelere maruz kalmış olan Ziya, özellikle ateşler içinde yandığı bir hastalık sırasında maruz kaldığı işkence sonunda kendini güçlü ve acımasız bir insan olmaya adanmıştır. Okul yıllarında yaşamış olduğu acılardan kimseye güvenmemesi ve daima güçlü olması gerektiğine dair bir ders çıkarmıştır. Yapmış olduğu antrenmanlar sayesinde yıllar içinde güçlü bir fiziğe sahip olmasıyla Ziya kendisine işkence etmiş olan herkesten intikam alır ve okulun en çok korkulan öğrencisi haline gelir. Özellikle güçlünün yanında olan ve zayıfı daima ezen Nesip adlı kendisinden dört beş yaş büyük olan bir öğrenciye kız arkadaşının yanında soyulmuş armut kabuklarını yedirir. Pis kabukları ve pislikleri yeni öğrencilere yedirmek zorba öğrencilerin en çok kullandığı işkence yöntemidir.

**Ziya'yla Necdet'in Dost Olması** Çamur dolu gömleği savurarak müdürün odasını pis ve kullanılmaz bir hale getirdikten sonra yatakhanedeki odasından canı sıkıldığı zamanlarda penceredeki ağaçtan nasıl kaçacağını hayalini kurduğu bir günde Necdet'in okula ilk girişine ve Yüzbaşı olan ağabeyiyle nasıl vedalaştığına şahit olmuştur. Ebeveynlerini kaybetmiş olan Necdet'in ailesinden kalan son kişi olan ağabeyi de savaşa gidecektir. Ağabeyini bir daha göremeyecek olmanın verdiği ızdırapla Necdet ağabeyinden ayrılmakta oldukça zorlanır. İkilinin arasındaki sevgi bağına şahit olan Ziya Necdet'i fazlasıyla kıskanır. Bundan dolayı derslerin başladığı ilk günden itibaren onunla uğraşmaya karar verir. Fakat Necdet'in oldukça ince, kibar, duyarlı ve duygusal bir karakter olduğunu gören Ziya yumuşar. Necdet'e zorbalık eden ve ona meyve kabuğu yedirmeye çalışan öğrencilere engel olur. Hatta öğrencilere Necdet'e yedirmeye çalıştıkları kabukları yedirir. O günden sonra Ziya Necdet'i himayesi altına alır ve onunla sıkı dost olur. Bu sayede hayatı boyunca asla aşkı tadamayacak

olduğuna inanan Ziya, en azından samimi ve gerçek bir dostluğun tadına varmak ister. Yıllar boyunca Ziya'nın Necdet'i koruduğu dűşünölse de aslında Necdet Ziya'yı tamamen umutsuz ve kimseye güvenmeyen bir insan olmaktan korumuştur. Bundan dolayı Ziya merhum dostu Necdet'e karşı daima minnettar olmuştur.

**Ziya'nın Yalnızlığı** Eđitimlerini tamamlayıp mezun olduktan sonra da ikili arasındaki sıkı dostluk devam etmiştir. Genç ve yakışıklı Necdet'in kadınlarla gönöl ilişkileri kurduğuna şahit olmaya başlamış olan Ziya, bu ilişkileri kendi yaşıyormuşçasına mutlu olur ve dostu adına sevinir. Fakat çirkinliğinden dolayı bir kadınla asla aşk yaşayamayacağı konusunda kendini aşırı derecede ikna etmiş olan Ziya fiziğini güçlendirmesinin yanı sıra duygusal olarak da hiçbir zayıflığa mahal vermeyecek şekilde kendini yetiştirmiştir. Asla bir kadına âşık olamayacağına ve bir kadının da kendisine âşık olmayacağına kendini inandırmıştır. Okul yıllarında birçok arkadaşı okul yönetiminden gizli olarak romantik kitaplar okur, yetişkin dergilerine bakar ve sevdiklerinden gelen mektupları okurken Ziya yalnızca spor gazeteleri ve sporcu fotoğrafları biriktirmiştir. Bütün arkadaşları böyle sansa da Ziya da aslında herkesten gizli yalnızlığa dair bazı kitaplar okumuştur. Zaman içinde yalnızlık dűşüncesini benimsemiş ve kendini tamamen buna alıştırmıştır.

**Ziya'nın Sâra'ya Âşık Olması ve İntihar Etmesi** Fakat Sâra'nın köye gelmesiyle bu durum zaman içinde tamamen değişmiştir. Köşk sakinleri tarafından dűđüne davet edildiğini kendi gibi sporcu olan arkadaşlarından öğrenmiş olan Ziya köşk ahalisinin asıl amacını bilmektedir. Methinin duyulduğunu ve kendisiyle eğlenilmek istendiğini anlayan Ziya köşkteki misafirlerle acımasızca alay eder. Hiçbir zayıflığa yer vermeden kendisine meydan okuyan herkesi çekinmeden eleştirir. Fakat misafirlerin arasındaki bir kadın Ziya'ya diğerlerinden tamamen farklı bir şekilde yaklaşır. Sâra Ziya'yı hoşgörü hatta hafif bir mahcubiyetle dinler. Sâra Ziya'nın söylediklerinden alınmaz hatta onu kısmen de olsa haklı buluyormuş gibi görünür. Bütün köylülerin hayranlıkla izlediği hatta kimilerinin aleni bir şekilde âşık olduğu Sâra'dan görmüş olduğu ilgi karşısında Ziya duygusal olarak zayıflamaya ve karşısındaki kadına karşı derin duygular beslemeye başlar. Özellikle uçurum kenarında yaptıkları sohbet ve ikili arasında yaşanan yakınlaşmadan sonra Ziya'nın yıllar içinde geliştirmiş olduğu duygusal savunma mekanizması tamamen çöker. Artık Ziya Sâra'ya âşık olmuş ve bütün güzelliğine rağmen oldukça mütevazı ve tokgözlü olduğunu düşünmeye başladığı Sâra'nın da kendisinden hoşlandığına inanmıştır. Gündüz vakitlerinde Sâra'yla ilgili daha mantıklı şeyler düşünse de akşam karanlığının getirdiği melankoliyle romantik hayallere kapılır. Ancak aradan uzun süre geçmeden Ziya gerçekleri öğrenir. Bazı misafirlerden Sâra'nın asıl amacıyla ilgili bazı şeyler öğrendiği gibi Behire'nin dűşürdüđu madalyondan kendi resminin çıkmasıyla olay iyice aydınlığa kavuşur. Sâra'ya istediğini vermekten son anda kurtulmuştur. Fakat insanlara karşı bütün güvenini yitirmiş olan Ziya merhum dostuna yazmış olduğu son mektubunda yakında bir motosiklet yarışı olduğunu ve muhtemelen Sâra'yla yakınlaştığı uçurumdan aşağıya yuvarlanıp öleceğini ifade eder. Ziya Necdet'e yazdığı mektubu birkaç saat sonra yeniden görűşeceklerini ifade ederek bitirir.

## Temalar

**Ötekileşme** Anlatının başkarakteri olan Ziya çirkinliği ve dış görünüşündeki iğretlilik nedeniyle ailesi tarafından yeterince seilmeyen ve çevresindeki herkes tarafından dışlanan biridir. Bu yüzden kendisine "Kaya balığı" anlamına gelen Homongolos lakabı verilir. İstenmeyen ve ötekileştirilen bir karakter olarak Ziya öz benliğini korumak ve dış tehlikelere karşı kendini savunabilmek için bazı savunma mekanizmaları geliştirebilir. Başkaları tarafından aldatılıp, hor görülüp, küçümsenmekten korkan Ziya hiç kimseye güvenmemeyi ve daima fiziksel olarak güçlü kalmayı kendine amaç edinir. Aynı zamanda hiç kimse tarafından, özellikle kadınlar tarafından, asla seilmeyeceğini öngörerek zayıf düşmesine ve hüsrana uğramasına neden olacak bütün duygulardan kendini arındırmaya çalışır. Bir kadına âşık olup duygusal olarak zayıf düşmekten korktuğu için kadınları kendinden uzak tutmak amacıyla onlarla sürekli olarak alay eder ve onları aşağılar. Bu yüzden Ziya ötekiler tarafından bir kadın düşmanı olarak kabul edilir. Aslında oldukça duygusal, duyarlı, içli ve melankolik bir karaktere sahip olsa da bu duygularını yalnızca merhum dostu Necdet'e yazmış olduğu mektuplarda ifade eder. Sert, kaba, gaddar, katı, hissiz ve duygusuz gibi görünen dış kabuğunun altında Ziya'nın oldukça nazik, ince, merhametli, duyarlı ve duygusal bir karakter bulunmaktadır. Dış görünümünü nedeniyle başkaları tarafından ötekileştirilmiş olan Ziya'nın birçok kez boğulma numarası yaparak kendini acındırdığı ve başkaları tarafından sevilip ilgi görmeye çalıştığı görülür. Mesnetsiz nedenlerden dışlanmış ve ötekileştirilmiş olan Ziya her ne kadar dış tehditlere karşı öz benliğini korumaya çalışsa da aslında yalnız olmak istemediği gibi sevgiye de açtır.



**Aşk** *Bir Kadın Düşmanı* adlı romanda aşk teması iki insanı bir araya getiren bir duygu olmaktan ziyade iki kişiyi birbirinden ayıran bir duygu olarak kendini gösterir. Anlatının diğer bir başkarakteri olan Sâra özellikle acı çektirmek istediği erkekleri kendine âşık edip onların bu duygularını karşılıksız bırakarak intikam alır. Kentli ve varlıklı bir ailenin tek kızı olarak yetişmiş olan Sâra narsist, hedonist, sadist ve bencil bir karaktere dönüşmüştür. Dayısının kızı Vesime'nin evlenmek üzere olduğu nişanlısını sırf kendi hırsını ve tutkularını tatmin etmek için kadınlığıyla baştan çıkarır. Fakat hemen ardından yapmış olduğu şeyden pişman olarak onun duygularını karşılıksız bırakır. Artık Sâra'ya âşık olmuş olan Remzi Bey Vesime'yle evlenirken kendini bir idam mahkûmu gibi hisseder. Ardından Sâra bir kadın düşmanı olarak nam salmış ve bütün insani duygulardan sıyrılmış olduğu söylenen Ziya'yı kendine âşık ederek ona acı çektirmeye karar verir. Sâra Ziya'yı etkilemek ve baştan çıkarmak için elinden gelen her şeyi yapar. Fakat Ziya Sâra'nın bütün girişimlerini sonuçsuz bırakır. Her ne kadar Ziya Sâra'ya karşı hiçbir şey hissetmiyormuş gibi görünse de aslında ona âşık olmuştur. Gündüz vakitlerinde Sâra'yla ilgili oldukça mantıklı ve rasyonel tespitlerde bulursa da akşam vakitlerinde melankoli ve romantizme kapılarak duygularına yenik düşer. Ziya Sâra'dan daima şüphelenir ve kendisine gösterilen ilginin samimi olduğundan emin olmak ister. En sonunda Sâra'nın tek amacının kendisine acı çektirmek olduğunu öğrenen Ziya bir daha kimseye güvenemeyeceğine kanaat getirip merhum dostuna yazmış olduğu mektupların ardından intihar eder.

**Hırs** İstanbul'da doğup büyümüş olan Sâra kentsoylu varlıklı bir ailenin tek kızıdır. Ayrıca oldukça güzel bir fiziğe ve yüze sahip olmasından dolayı aşırı şımartılmış ve zaman içinde hedonist, bencil, narsist ve sadist bir karaktere dönüşmüştür. Erzurum'da zabıt olan babasının yanına gitmemek için bir doktorla anlaşmış ve doktor aileye hastalığından dolayı Sâra'nın İstanbul dışına çıkamayacağını söylemiştir. Babasının oldukça uzak bir vilayette bulunmasını fırsata çeviren Sâra gününü gün etmiş ve erkeklerin duygularıyla oynamayı hobi haline getirmiştir. Marmara'daki köye gittiğinde yerliler tarafından kendine gösterilmiş olan ilgiden çok memnun olmuş ve köyün en güzel kızı olduğunu kısa sürede fark etmiştir. Kendini her insandan üstün gören ve kendi yaşamadığı duyguları başkalarının yaşamasına müsaade etmeyen Sâra herkesi bir düşman ya da rakip olarak görür. Remzi Bey'in Vesime'ye karşı beslediği saf ve temiz duyguları kışkırttığı için onu baştan çıkarıp kendine âşık eder. Ardından da gerçekte hiç tanımamış olduğu Ziya hakkında duyduğu dedikodulardan yola çıkarak bütün kadınlar adına onu kendine âşık ederek intikam almak ister. Yalnızca kendini düşünen ve empati yoksunu bir karakter olan Sâra çocukça eylemleri nedeniyle Ziya'nın intihar etmesine sebep olur. Aslında otuz yaşına erişmiş olmasına rağmen kendi hayatına dair hiçbir sorumluluk almamış olmasından kaynaklı olarak hep çocuk kalmış ve çocuksu narsizmi kalıcı hale gelmiştir. Şahsi hırsları nedeniyle Remzi Bey'i mutsuz edip nişanlısından soğuttuğu gibi Ziya'nın insanlığa karşı olan inancını tamamen yitirmesine ve kendini intihar etmesine sebep olur.

**Kaçış** İlk olarak ailesi tarafından yatılı bir okula terk edilen Ziya daha sonra da çevresindekiler tarafından ötekileştirilir. Determinist bir bakış açısıyla fiziksel çirkinliğinin kendi iç dünyasına da yansıdığını düşünen Ziya bir çeşit savunma mekanizması geliştirerek hem kendinden hem de insanlardan kaçmaya başlar. Daha okul yıllarında daima yalnız kalacağını kabullenerek yalnızlığa dair kitaplar okumaya başlar. Zaman içinde kabullenmiş olduğu bu gerçeği tamamen özümser. "İnsanların çirkinliği karşısında tahammül gösteremediğini anlayan Ziya için en iyi yol kaçıştır. İnsanların kendisine olan bakışını değiştirmek için çaba harcamayı düşünmek Ziya'ya göre bir iş değildir. Bedensel görünümüne önem veren bir toplum içinde yaşamak onların her zaman gözlerinin önünde olmak, alaycı bakışlarına tahammül etmek Ziya'nın başaramadığı bir zorunluluk olur ve kendisini toplumdan soyutlayarak ruhsal dünyasında "kendibaşına" kalır" (Kanter 2008, 205). Ziya'nın haricinde Sâra'nın da babasından ve Erzurum'a gitmek zorunda kalmaktan kaçtığı görülür. Asıl kişiliğini özellikle babasından gizlemektedir. Adnan Paşa'ya yazmış olduğu mektuplarda oldukça duyarlı, nazik hatta saf bir karakter imajı veren Sâra'nın babasından kaçtığı ve gerçek kimliğini ondan gizlediği görülür. Yakın çevresinden ve alışmış olduğu ortamdan da biraz uzaklaşmak istemiş olan Sâra kendini Vesime'nin düğünün yapılacağı Marmara'daki bir köyde bulur.

## **Kişi İncelemesi**

**Sâra** (Kapalı/Asosyal/Sorumsuz/Duygusal) Kentli ve varlıklı bir ailenin tek kızı olan Sâra İstanbul'da yaşamaktadır. Yirmi iki yaşında olduğunu söylese de aslında neredeyse otuz yaşındadır. Babası Adnan Paşa Erzurum'da görev yapan üst rütbeli bir zabıttır. Babasını çok sevdiği gibi onu görmeye can atsa da şehir hayatından kopamadığı için çeşitli yalanlar söyleyerek Erzurum'a gitmeyi erteler. Kentsoylu ve varlıklı bir ailede dünyaya gelip yetişmiş olmasının yanı sıra güzelliğinden dolayı yıllar içinde narsist, hedonist, sadist ve bencil bir karaktere dönüşmüştür. Varlıklı bir ailenin çocuğu

olmasından dolayı hayatını idame ettirmek için çalışmasına gerek kalmadığından zamanını çoğunlukla eğlenerek geçirir. En önemli hobisi de erkekleri kendine âşık edip onların duygularını karşılıksız bırakmaktır. Bulunduğu ortamın en güzel ve en çok ilgi gören kadını olmak isteyen Sâra, kendine rakip olarak gördüğü kadınlarla mücadeleye girmekten çekinmez. Bunun en önemli örneği dayısının kızı Vesime'nin nişanlısını baştan çıkartıp kendine âşık etmesidir. Kendini dünyanın merkezine yerleştiren ve rakip ya da düşman olarak gördüğü kişileri en büyük zaafı olan sevgiyle vuran Sâra empatiden yoksundur. "Kendi varlığına tutkun bir birey olan Sâra'nın yaşama tutunduğu tek dal, kendisini başkalarına hatta içindeki öteki ben'e kabul ettirme/üstün gösterme çabasıdır. İstanbul'daki seçkin gençler arasındaki koket kız özelliğini taşıyan ve kendisine rakip olanları kıskanacak kadar bencil olan Sara'nın Marmara'nın kıyısındaki bir küçük kasabada rakipsiz olması onun narsist duygularını tatmin eder" (Kanter 2008, 195).

**Narsist** Sâra, kendine ve başkalarına zarar verecek derecede kendini seven hatta kendine tapınan bir karakterdir: "Bütün bu hayat aktrist ve aktörleri başıboş bir halde bir araya getirilince kopacak curcunayı tasavvur edebilirsin... (...) Bu truptaki rolümü tabii tahmin etmişsindir Nermin... Ben, onların bir nevi primadonnasıyım... Bu rolü büyük bir zevk ve ihtimam ile oynuyorum. Hâkimiyetim karşısında herkesin az çok boynu bükük... Bir füsün gibi bütün gözleri, gönülleri kendime çekiyorum" (Güntekin 2020, 39).

**Sadist** Özellikle kendisine meydan okuduğunu düşündüğü kişilere acı çektirmekten zevk alır: "Ben minimini bir kız çocuğu olduğum zamandan beri böyleyim... Güzelliğim beni çok fazla şımarttı. Etrafımdaki insanları kendime hayran ve esir etmekte adeta marazi bir zevk duyuyorum... Bu, belki de bir hastalık... Ne yazık ki ben hayatımı kimseye vakfedemeyeceğim... Bir türlü kimseleri beğenemiyorum..." (Güntekin 2020, 23).

**Hırslı** Herkesçe sevilen hatta tapılan bir kadın olmak ister: "Roma'da ikinci kalmaktansa, iki evli bir köyde birinci olmak daha iyidir" (Güntekin 2020, 20).

**Kıskanç** Kendinde olmayan şeylere sahip olan veya kendisinden daha güzel şeylere sahip olan kişileri kıskanır: "Belki de biraz kıskançlık... Çünkü ben her güzel şeyi kıskanıyım" (Güntekin 2020, 62).

**Şımarık** Varlıklı bir aile tarafından kentte büyütülmüş olmasının yanında istediği her şey kendisine sunulmuş olduğu için oldukça şımarıktır: "Fakat elimde değil... Ben minimini bir kız çocuğu olduğum zamandan beri böyleyim... Güzelliğim beni çok şımarttı. Etrafımdaki insanları kendime hayran ve esir etmekte adeta marazi bir zevk duyuyorum. Bu belki bir hastalık... Öyle sanıyorum ki etrafında hayret ve elem uyandırmayan bir güzellik ziyan olup giden bir şeydir" (Güntekin 2020, 56).

**Sosyal** Arkadaşlarıyla vakit geçirmek ve eğlenmek hayatını tamamen işgal eder: "Burada da geceleri gündüz etmeye başladık Nermin... İnsan üstüne güneş doğurmamalı' diye meşhur bir atalar sözü vardır. Güya uyuyan bir insanın üstüne güneş doğarsa o insan o gün ağırlıktan, baş ağrısından kurtulamazmış. Eski adamların her sözünde mutlaka bir hikmet vardır diye biz de bu tavsiyeye mümkün olduğu kadar riayet ediyoruz. Ekseri geceler güneşin doğduğunu görmeden evvel uykuya yatmıyoruz" (Güntekin 2020, 79).

**Düzenbaz** Asıl amacını ve karakterini gizleyerek Ziya'yı kandırmayı başarır: "Onu kızdırmak ve incitmek için türlü münasebetsizlik yapıyordum. Fakat o bir türlü kızmıyor, sade biraz mahzun oluyordu. Fikirleri öteki arkadaşlarımdan fikirlerinden bambaşkaydı. Güzel gözlerinde görüşlerden ziyade iç yüzlere, çehrelerden fazla ruhlara bakan insanların halim müsamahası vardı" (Güntekin 2020, 170).

**Müşkülpeşent** Kendini aşırı beğenmiş bir karaktere sahip olması nedeniyle her şeyin en iyisine layık olduğunu düşünür: "Ne yazık ki ben hayatımı kimseye vakfedemeyeceğim... Bir türlü kimseleri beğenemiyorum... Yirmi iki yaşına geldiğim halde..." (Güntekin 2020, 26).

**Homongolos Ziya** (Kapalı/Sosyal/Duygusal) Daha küçük yaşlarda annesini kaybetmiş olan Ziya, ilgisiz babası ve üvey annesi tarafından çirkinliği ve karakter olarak da çekilmezliğinden dolayı yatılı bir okula verilmiştir. Aile şefkatini hiç tadamamış olan Ziya, eğitimine başladığı okulda özellikle üst sınıflarda okuyan öğrenciler tarafından sürekli dövülmeye başlamıştır. Oldukça vahşi ve acımasız bir ortamda tek başına kalmış olan Ziya kimseye güvenmemeye ve fiziksel olarak en kişi güçlü olmaya karar verir. Okulun en korkulan zorbasına dönüşen Ziya'ya hiç kimse aksi bir harekette bulunmaya

cesaret edemez. Çirkinliğinden dolayı asla bir kadın tarafından sevilmeceğine ve samimi dostluklar kuramayacağına kendini inandırmış olan Ziya yalnızlık üzerine okumalar yapar ve bu durumu mümkün olduğunca özümser. Bütün insani duygularını köreltmek için elinden geleni yapar. Bilhassa hiçbir kadına âşık olup derin hayal kırıklıkları yaşamamak için kadın düşmanı gibi görünür ve onlarla sürekli olarak alay eder. Bu sayede Ziya tanıdığı bütün kadınları kendinden uzaklaştırır. Determinist bir bakış açısıyla çirkinliğinin karakterine de yansıdığı konusunda kendini ikna etmiştir. Dışarıdan kendini oldukça sert ve yalıtık bir karakter gibi göstermeyi başarmış olsa da oldukça ince, duyarlı, duygusal, nazik ve hisli bir karakterdir. “Romanda toplumun kendisini düşman olarak gördüğü/dışladığı bir bireyin etkiye tepki prensibiyle duyarsız ve duygusuz bir varlık olarak geri dönüşü görülür. Fiziksel anlamda güzellikten yoksun olan Ziya’nın bu yapısından dolayı toplum tarafından yalıtık bir dünya içine itilerek sosyalleşmesine izin verilmez. Toplum içinde sosyalleşmeyen Ziya, kendini ifade etmek/göstermek amacıyla farklı yollara sapar” (Kanter 2008, 193).

*Duygusal* Anlatı boyunca oldukça duygusuz ve sert bir karakter olarak sunulan Ziya’nın kendi yazmış olduğu mektuplarda aslında ne kadar kırılabilir ve ince bir ruha sahip olduğu görülür: “Uzun uzun hesap ettim. Tam yedi sene, altı ay, yirmi bir gün var ki birbirimizden haber alamamıştık. Nasılsın Necdet? Bu nasılsın sorularımı sırf mektuplarda âdet olduğu için sordum. Yoksa, hiçbir eksiğin, hiçbir gam ve kasavetin olmadığını biliyorum” (Güntekin 2020, 139).

*Depresif* Özellikle ailesi tarafından istenmeyen ve terk edilmiş bir çocuk olmasından kaynaklı olarak oldukça depresiftir: “Sermubassır gülerken öteden söze karışıyor: Geldi değil, getirdiler beyim... Hapse getirir, sürgüne getirir gibi getirdiler. Bence onun vaktinden evvel gelmesi pek iyi bir mana ifade etmez” (Güntekin 2020, 143-144).

*Kaba* Çirkinliğinden dolayı asla sevilmeceğini düşünen Ziya, her türlü duygusallığa karşı kendini korumaya çalışır: “Homongolos bir sinema filmi kahramanıdır... Muhayyel bir kâşif, sun’i bir adam yapmaya muvaffak olur... Bu makine, birçok cihetlerden insana fâiktir. Mesela, insanlardan daha tendürüst, daha kuvvetlidir... Zihni ve zekâsı bizden daha mütekâmilidir. Hâsılı ideal bir insan... Fakat büyük kâşif, bu sun’i adama yalnız bir hassayı vermeye muvaffak olamamıştır: Kalp ve his” (Güntekin 2020, 46).

*Öteki* Daima yalnız bir insan olarak kalacağını düşündüğü için yalnızlıkla ilgili kitaplar okur ve başkaları yapmadan önce kendini ötekileştirir: “Bu kitaplarda karanlık ve esrarlı bir cazibe vardı ki bana onları toplatıyor, anlayamadığım satırlarını ezberleyinceye kadar tekrar ettiriyordu. Bu kitapların bahsettiği “yalnız”lık mahkûmlarından olduğumu aklımla takdir edemeyecek kadar çocuktum” (Güntekin 2020, 171).

*Dürüst* Kimseye güvenmeyen ve duygusallığa asla yer vermeyen Ziya’nın sertliği konuşmalarına da yansır: “Ne yapayım Reis Bey... Delik Kırba nasıl su tutmazsa benim ağzım da öyle söz tutmaz. Bu bir hastalıktır. İsterseniz doktora muayene ettirin... Maahaza benim kabahatim düşündüğümü söylemekten ibarettir... Ne yapayım salonlarda, sosyetelerde uzun müddet idman yapamadım. Düşündüğümün tersini söyleyemiyorum” (Güntekin 2020, 170).

*Cüretkâr* Hayatı boyunca hiç sevilmemiş olan Ziya insanları korkutarak onların saygısını kazanır: “Sana beyhude yere öğünmüyorum Necdet. Değil o günkü miskinler, mektebin en acar edepsizleri bile benden çekinirlerdi. Çok kuvvetliydim. Bundan daha ehemmiyetli olarak çılgın bir cüretim vardı. Gözümü daldan budaktan sakınmazdım” (Güntekin 2020, 167).

*Öfkeli* Güven duygusunun ve gururunun kırılmasını istemeyen Ziya özellikle kadınlara karşı oldukça öfkeli ver kabadır: “Homongolos kadınlardan kaçır, bazen zaruri olarak onlarla konuştuğu zaman evvela terbiyeli terbiyeli söze başlar... Sonra kendini tutamaz, yavaş yavaş sapıtır” (Güntekin 2020, 182).

*Düşünceli* Ziya, en samimi dostunu yüzü kötü bir şekilde yaralanmış halde nişanlısına göstermek istememiştir. Zira bu sayede Necdet’in nişanlısı tarafından hep en güzel haliyle hatırlanmasını sağlamıştır: “Onun ne kadar hissiz bir adam olduğunu göstermek için size bir vaka anlatayım. Bunun kardeş gibi beraber büyüdüğü bir arkadaşı varmış... Harpte feci bir surette yaralanmış. Hastaneye kaldırmışlar... Homongolos gece yatağının başından ayrılmıyormuş... Yaralının İstanbul’da güzel bir nişanlısı varmış... Zavallı çocuk sevdiğinin ölmek üzere olduğunu haber alınca duramamış... “Onu mutlaka son bir defa göreceğim” diye feryada başlamış... Bir türlü önüne geçememişler... Üç günlük bir

seyahatten sonra yarı ölü bir halde hastaneye gitmiş. Yaralı sevgilisini son bir defa kucaklamak istemiş. Fakat Homongolos iri vücuduyla kapıya dayanmış... “Hasta ağırdır... Doktor kimse ile görüştürülmemesini tembih etti... Müsaade edemem” demiş... Genç kız hıçkırıklarla ağlıyor, yerlerde sürünerek bu canavarın ayaklarını öpüyormuş” (Güntekin 2020, 162).

**Necdet** (Açık/Sosyal/Mantıklı/Duygusal) Annesini ve babasını çok küçükken kaybetmiş olan Necdet'i yüzbaşı olan ağabeyi yetiştirmiştir. Ağabeyinin muharebeye katılacak olmasından dolayı yatılı okulda okumak zorunda kalır. Ağabeyinden ayrılmakta oldukça zorlanmış olan Necdet'in korktuğu başına gelir ve ağabeyi bir daha geri dönmez. Başlangıçta şımarık ve mızırmız bir kentsoylu çocuğu olarak gördüğü Necdet'e düşman gözıyla bakan Ziya'nın onu tanıdıktan sonra bütün düşünceleri ve hisleri değişir. Necdet'in oldukça nazik, ince, duyarlı, sıcakkanlı, dostane ve samimi bir karaktere sahip olduğunu gören Ziya onu zorba öğrencilere karşı koruyup onunla dost olur. İkilinin dostluğu mezun olduktan sonra da devam eder. Ziya Necdet'in mutluluğu için elinden geleni yapar. Necdet kadınlarla sığındığı bir lankan olur. Ziya ile Necdet ortak kaderleri olan yalnızlığı beraberce yok etmeye çalışırlar. Başkişinin yaşam karşısında duruşunu belirleyen ve onun yaşama/topluma aktaramadığı duyguları yönelttiği nesne konumuna Necdet yerleşir. Necdet'in varlığı, çirkin bedeni arkasında toplum tarafından duyguları alınmış ya da duygusuz olarak görülen Kayabalığı duyarsızlığıyla yaşayan Ziya'nın dışa yönelimini sağlar” (Kanter 2008, 197).

**Kentli** Ziya Necdet'i ilk gördüğünde onu basit bir şımarık kentli çocuğuna benzetir: “mızırmız bir İstanbul çocuğu... Kül kedileri gibi anasının dizi dibinde büyümüş şımarık ve maskara” (Güntekin 2020, 148).

**Dostane** Necdet sayesinde Ziya samimi bir dostluğu tecrübe eder: “Dünyada ilk defa benim de bir sevdiğim insan oluyordu. Merhamet, muhabbet, arkadaşlık denen güzel şeylerin zevkini ilk defa duyuyordum. Ruh yalnızlığı denilen korkunç hastalıktan sen beni kurtarıyordun” (Güntekin 2020, 157).

**Talihsiz** Kendini sevgilisine kanıtlamak için savaşa katılıp sıcak çatışmaya girer ve bunun sonucunda ağır bir şekilde yaralanır: “Bunun kardeş gibi beraber büyüdüğü bir arkadaşı varmış... Harpte feci bir surette yaralanmış. Hastaneye kaldırmışlar... Homongolos gece gündüz yatağının başından ayrılmıyormuş...” (Güntekin 2020, 51).

**Nazik** Necdet oldukça içli, duygusal ve anlayışlı bir karaktere sahiptir: “Sen kız çocukları gibi nazlı, çekingen, korkak bir gençtin Necdet. Fakat seviyordun. Sevda insanı her şekle soktuğu gibi kahraman da yapar” (Güntekin 2020, 148).

**Romantik** Sevgilisine sevgisini kanıtlamak için cesaretini göstermek ister: “ – Sen bunu anlamayacaksın Homongolos, dedin. Remide'yi seviyorum... Onun nişanlısı mutlaka fevkalade bir şeyler yapmalı...” (Güntekin 2020, 148).

**Sevilen** Ziya'nın aksine Necdet sevilen bir karakterdir: “ – İşte mızırmız bir İstanbul çocuğu... Kül kedileri gibi anasının dizi dibinde büyümüş şımarık ve maskara... Mektebe leylî yazdırmışlar... Bir hafta evinden uzak kalacak... Sanırsın ki Fizan'a sürgüne yollamışlar... Haydi diyelim ki o bir çocuk... Ya o yüzbaşıya ne oluyordu? Az daha üniformasıyla, kılıcıyla çocuk gibi ağlayacaktı...” (Güntekin 2020, 157).

**Duygusal** Duygularını kolayca dışa vurur ve bunları gizlemek için herhangi bir çaba sarf etmez: “Bahçeye akşam karanlığı iyiden iyiye çökmüştü. Sen nahif ve hassas bir çocuktun. Bu saatte, terkedildiğin bu kuru mektep bahçesinde, kimsesizliğinin acısını daha kuvvetle hissediyor, ağlamaktan şişmiş zavallı gözlerinle yalvararak benden teselli bekliyordun” (Güntekin 2020, 160).

**Sevgi Dolu** Başkalarını karşılıksız ve hesapsızca sever: “Ne güzel, ne zarif, ne içli bir genç olmuştun. Senin minimini gönül maceralarına başladığını görmek bende gizli sevinçler, heyecanlar uyandırıyor. Mamafih bunları senden gizliyordum. Sen bana sergüzeştlerinden bahsettikçe dudak büküyor, hattâ böyle mânâsız şeylerle uğraştığın için seni biraz tekdir ediyordum” (Güntekin 2020, 178).

## Kaynakça

Güntekin, Reşat Nuri. *Bir Kadın Düşmanı*. İstanbul: İnkılap Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2020.

Kanter, M. Fatih. *Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarında Yapı ve İzlek*. Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Fırat Üniversitesi, Elazığ: Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.

T.E.Ö.K. tarih yok. <https://www.edebiyatogretmeni.info/bir-kadin-dusmani.htm> (erişildi: Mart 20, 2023).

Yazar, Suat. *Reşat Nuri Güntekin'in Eski Hastalık, Ateş Gecesi, Değirmen Romanlarının Olay Örgüsü, Şahıslar Kadrosu, Zaman ve Mekan Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Beykent Üniversitesi, İstanbul: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2022.